

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ННЦ «Інститут біології та медицини»**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КУРСОВІ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНІ РОБОТИ (ПРОЕКТИ)**

*Розглянуто НМК ННЦ
«Інститут біології та медицини».
Протокол від 05.11.2019 за № 1*

*Затверджено вченою радою
ННЦ «Інститут біології та медицини».
Протокол від 09.12.2019 р. за № 5*

Дане Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням вимог нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (введеного в дію наказом Ректора від 31 серпня 2018 року за № 716-32) та інших документів, що регламентують освітню діяльність Університету.

I. Загальні положення

- Курсова робота (проект) є одним із видів індивідуального завдання, виконується відповідно до навчального плану з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих здобувачами освіти за час навчання, та їхнього застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.
- Тематика курсових проектів (робіт) повинна відповідати практичним потребам фаху або завданням конкретної навчальної дисципліни.
- Мета, завдання і порядок виконання курсових робіт (проектів), вимоги до змісту, структури і оформлення, інші вимоги визначаються Освітніми програмами і Правилами оформлення та порядком виконання курсових та кваліфікаційних робіт / проектів, затвердженими вченою радою ННЦ «Інститут біології та медицини».
- Кваліфікаційна робота (проект) бакалавра і магістра виконується відповідно до навчального плану на завершальному етапі навчання певного освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня і передбачає: 1) систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних виробничих та інших завдань; 2) розвиток навичок самостійної роботи й

оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою проекту (роботи).

- Здобувачу освіти надається право обрати визначену в установленому порядку тему кваліфікаційної роботи (проекту) або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розроблення.
- Затвердження назв тем і керівників кваліфікаційних робіт здійснюється вченою радою Інституту не пізніше ніж перед початком останнього семестру.
- Захист кваліфікаційної роботи (проекту) для осіб, які здобувають кваліфікацію бакалавра чи магістра, відбувається на засіданні Екзаменаційної комісії, до роботи якої, відповідно до Положення про порядок створення та роботи екзаменаційної комісії в Університеті, можуть залучатися представники роботодавців та їх об'єднань. Науково-педагогічні працівники, які рецензували кваліфікаційні роботи (проекти), за можливості, можуть бути присутні під час їх захисту.
- Програма, методика, порядок організації захисту кваліфікаційних робіт (проектів) бакалаврів та магістрів, критерії оцінювання результатів навчання під час захисту визначаються на основі затвердженої Освітньої програми гарантом Освітньої програми, погоджуються профільною кафедрою (кафедрами), науково-методичною комісією і затверджуються вченою Інституту.
- Тема кваліфікаційної роботи (проекту) заявляється здобувачем вищої освіти і за поданням керівника кваліфікаційної роботи (проекту) погоджується профільною кафедрою (кафедрами) не пізніше ніж за 6 місяців до кінцевого терміну її подання на кафедру.
- Мова виконання і захисту кваліфікаційних робіт (проектів) (якщо інше не визначено Освітньою програмою) – українська. Рішення щодо виконання та/або захисту кваліфікаційних робіт (проектів) іншою мовою (англійською, іншими офіційними мовами Європейського Союзу) може бути прийняте проректором із науково-педагогічної роботи за підтриманою профільною кафедрою заявою здобувача освіти, але не пізніше затвердження ректором складу екзаменаційних комісій.
- Кваліфікаційні роботи (проекти) подаються здобувачами освіти на профільну кафедру у визначений вченою радою Інституту, але не пізніше ніж за тиждень до дня захисту в Екзаменаційній комісії.
- Кваліфікаційна робота (проект) здобувача освіти підлягає обов'язковій перевірці на академічний плагіат, а її анотація має бути розміщена на сайті інституту не пізніше ніж напередодні захисту.
- Обов'язковою умовою допуску до офіційного захисту кваліфікаційної роботи (проекту) в Екзаменаційній комісії є успішне проходження попереднього захисту на кафедрі.
- Оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів) здійснюється під час захисту на Екзаменаційній комісії. Члени екзаменаційної комісії при оцінюванні захисту

можуть враховувати відгуки на роботу наукового керівника та рецензентів. Підсумкова оцінка формується як середня з оцінок усіх присутніх членів комісії.

- Якщо захист кваліфікаційної роботи (проекту) не відповідає вимогам рівня атестації, Екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що здобувач освіти не пройшов атестацію, що відображається в протоколі засідання.
- У випадку незгоди з оцінкою за захист кваліфікаційної роботи (проекту) здобувач вищої освіти має право не пізніше 12 години наступного робочого дня за днем оголошення результату захисту подати апеляцію на ім'я ректора. У випадку надходження апеляції розпорядженням ректора (проректора з науково-педагогічної роботи) створюється комісія для розгляду апеляції. Апеляція розглядається протягом трьох робочих днів після її подачі.
- Повнотекстові електронні версії кваліфікаційних робіт (проектів) після їхнього захисту передаються профільними кафедрами до Репозитарію академічних текстів Університету, який функціонує на правах локального репозитарію Національного репозитарію академічних текстів. Передача повнотекстових електронних версій академічних текстів до Центрального репозитарію здійснюється в терміни і за процедурою, встановленою Розпорядником Національного репозитарію академічних текстів.
- Здобувачі вищої освіти, які не захистили випускні кваліфікаційні роботи (проекти) у зв'язку з неявкою без поважних причин або отриманням незадовільної оцінки, мають право за окремим договором про надання освітніх послуг на повторну (з наступного навчального року) підсумкову атестацію протягом трьох років після відрахування з закладу вищої освіти. У разі встановлення академічного плагіату повторного захисту роботи на ту саму тему не допускається.
- Особливості підготовки та захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт (проектів) за спільними освітніми програмами з іншими закладами вищої освіти регулюються угодами про відповідні Освітні програми.

II. Загальні вимоги до курсових та кваліфікаційних робіт / проектів

Відповідно до навчального плану студентами Навчально-наукового центру «Інститут біології та медицини» виконуються та захищаються курсові та кваліфікаційні роботи (визначення назви кваліфікаційної роботи / проекту здійснюється за навчальним планом):

Денна форма навчання:

3 курс – курсова робота (може бути оглядовою);

4 курс – кваліфікаційна робота бакалавра (експериментальна)**;

1 рік магістратури - курсова робота (експериментальна);

2 рік магістратури – кваліфікаційна робота / проект магістра

(експериментальна)**.

Заочна форма навчання:

4 курс - курсова робота (може бути оглядовою);

5 курс – кваліфікаційна робота бакалавра (експериментальна)*;

2 рік магістратури – кваліфікаційна робота магістра (експериментальна)**.

* - За навчальним планом. До роботи необхідно додати відгук наукового керівника за місцем виконання роботи, засвідчений печаткою установи.

** - За навчальним планом. До роботи необхідно додати відгук наукового керівника за місцем виконання роботи та зовнішню рецензію, засвідчені печаткою установи.

Зовнішньою є рецензія, надана фахівцем з тематики роботи, який не є співробітником структурного підрозділу (кафедри, лабораторії, відділу), у якому виконувалась дана курсова або кваліфікаційна робота / проект.

Курсові роботи є початковим етапом у процесі професійної підготовки бакалаврів та/або магістрів. Кваліфікаційна робота є її кінцевим результатом, який дає можливість виявити рівень засвоєння студентом теоретичних знань, а також практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраним науковим напрямком: вони повинні бути завершеними науковими роботами, характеризуватися елементами наукової новизни й актуальністю теми, мати практичне й теоретичне значення, містити сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Кваліфікаційна робота / проект виконується відповідно до напрямів наукових і прикладних досліджень кафедри або лабораторії науково-дослідної установи за місцем виконання роботи та має засвідчити: рівень професійної підготовки випускника; вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання складних науково-практичних завдань; свідоме засвоєння знань та їхню систематизацію; наявність у здобувача освіти навичок наукової роботи; здатність критично та креативно мислити; вміння аргументувати власну точку зору.

Всі зазначені форми робіт виконуються на основі поглибленого вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з обраної проблеми, повинні містити результати власних теоретичних і прикладних досліджень, мають бути написані науковим стилем, логічно та аргументовано й давати чітке уявлення, наскільки якісно здобувач освіти оволодів методикою й технікою експерименту, здатний самостійно проводити наукові дослідження та аналізувати результати, проводити обговорення отриманих власних даних, порівнюючи їх з даними інших дослідників, робити власні висновки, працювати з науковою літературою.

Керівником курсової або кваліфікаційної роботи / проекту призначається за рішенням кафедри викладач, який має науковий ступінь доктора або кандидата

наук. Асистенти кафедр, що не мають наукового ступеню кандидата наук, можуть керувати курсовими, проте не кваліфікаційними роботами / проектами.

Теми робіт. Студентам надається право вибору теми роботи. Студент може запропонувати для роботи свою тему з обов'язковим обґрунтуванням доцільності її розробки. Тематика робіт повинна відповідати спеціалізації, науковому напрямку, за яким здійснюється підготовка фахівця на даній кафедрі, бути актуальною, відповідати сучасному стану, реальним завданням господарства, науки та суспільства. Вона розробляється на основі виконання кафедрою (та / або лабораторією науково-дослідної установи за місцем виконання роботи) держбюджетних, госпдоговірних і пошукових науково-дослідних робіт.

Назва роботи має бути чіткою, лаконічною та містити однозначне тлумачення. Зміна (уточнення) теми курсової або кваліфікаційної роботи / проекту проводиться не пізніше як за місяць до офіційного захисту.

Закріплення за студентом конкретної теми роботи та призначення наукового керівника здійснюється кафедрами. Теми курсових робіт та призначення керівників затверджуються на засіданні кафедри **не пізніше 15 жовтня поточного навчального року.**

Теми кваліфікаційних робіт визначаються кафедрами та подаються для затвердження до вченої ради Інституту. Затвердження назв тем і керівників кваліфікаційних робіт здійснюється вченою Інституту не пізніше ніж перед початком останнього семестру.

На початку другого семестру поточного навчального року студент повинен надати науковому керівникові від кафедри план та первинний матеріал курсової або кваліфікаційної роботи (проекту) для ознайомлення та попереднього аналізу.

Не пізніше як за місяць до офіційного захисту (або передзахисту - для кваліфікаційних робіт / проектів) студент зобов'язаний подати керівнику від кафедри курсову роботу (кваліфікаційну роботу / проект), оформлену згідно з вимогами, для проведення остаточного аналізу і прийняття рішення про допуск до захисту (передзахисту).

У разі визнання роботи незадовільною (наприклад, через відсутність (або недостатність) експериментальної компоненти роботи, не відповідність правилам оформлення, або з інших об'єктивних причин) студент повинен внести зміни та корективи у зміст роботи згідно із зауваженнями наукового керівника для підвищення її якості.

Курсові та кваліфікаційні роботи/проекти, оформлені у відповідності до Правил оформлення та порядку виконання курсових та кваліфікаційних робіт / проектів, перевірені науковими керівниками та підписані автором роботи на її останній сторінці (після списку використаних джерел), зі всіма необхідними супровідними документами (засвідченим печаткою установи відгуком наукового керівника за місцем виконання роботи, або відгуком наукового керівника за місцем виконання роботи та зовнішньою рецензією, засвідченими печаткою

установи, див. вище) мають бути подані **на кафедрі** не пізніше як **за тиждень до встановленої дати офіційного захисту**.

Кваліфікаційна робота / проект здобувача освіти підлягає обов'язковій перевірці на академічний плагіат, а її анотація має бути розміщена на сайті Інституту не пізніше ніж напередодні захисту.

За недотримання термінів надання теми курсової, кваліфікаційної роботи / проекту, невчасну подачу готової роботи та супроводжуючих документів на кафедрі студент може бути недопущений до захисту курсової роботи / попереднього захисту кваліфікаційної роботи (проекту), або підсумкова оцінка захисту курсової роботи може бути зниженою